

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2017/18:27

Fredagen den 16 mars

§ 1 Utrikes frågor

Utrikesminister Margot Wallström

**Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor
den 26 februari 2018**

**Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utrikes frågor den 19 mars 2018**

Anf. 1 ORDFÖRANDE:

Vi hälsar utrikesminister Margot Wallström välkommen till dagens EU-nämndssammanträde. Först har vi återrapporten från mötet i rådet den 26 februari 2018. Den har varit skriftlig. Är det något utrikesministern önskar tillägga?

Anf. 2 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! God morgon allihop! Nämnden ska ha fått ta del av den skriftliga rapporteringen. Det ägde också rum en informell lunch med fokus på fredsprocessen i Mellanöstern. Det var utrikesministrarna från Palestina, Marocko, Egypten, Jordanien, Förenade Arabemiraten och Saudiarabien som deltog. De var där tillsammans med Arabförbundets generalsekreterare.

Förutom fredsprocessen i Mellanöstern togs också upp den finansiella situationen för Unrwa. Den var också i fokus för en konferens i Rom i går som jag tillsammans med utrikesministrarna för Jordanien och Egypten stod värd för.

Jag ska kanske säga innan jag sedan börjar redogörelsen för de olika sakfrågorna att vi kommer att ha en informell lunch på måndag med Sydkoreas utrikesminister Kang Kyung-wa. Det kommer förstås att vara fokus på Nordkorea och säkerheten på koreanska halvön.

Anf. 3 ORDFÖRANDE:

Vi går vidare till dagordningspunkt 3, Aktuella frågor. Där tror jag att det var så att utrikesministern hade något hon ville informera om.

Anf. 4 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Vi förväntar oss att Mogherini kommer att ta upp aktuella frågor. Utrikestjänsten har informerat om att det ryska presidentvalet och händelserna i Salisbury är några av de frågor som hon kommer att nämna i inledningen.

Det är klart att hela världen följer vad som händer i Ryssland. Man kan väl säga att begreppet fritt och rättvist val inte är tillämpligt i det ryska fallet. Det är på en spelplan som kraftigt tippas till Putins fördel, och maktens resurser används för att säkra hans återval.

Som vi vet är ryska medier under statlig kontroll. Man kontrollerar också oppositionspolitikerna. I första hand har Aleksej Navalnyj förhindrats att delta i valet. Sedan genomförs valet också som ni vet på det olagligt annekterade Krim. Det utgör ett brott mot folkrätten och är någonting som vi har drivit att EU ska markera mot.

Sedan kommer också händelserna i Salisbury att kommenteras. >>>

Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<

Vi har noterat att Theresa May gör bedömningen att nervgiftet är en typ som har utvecklats som ett kemiskt vapen i Sovjetunionen och sedan övertagits av Ryssland. En rysk inblandning ter sig som högst sannolik.

Vi har varit tydliga med att all användning av kemiska vapen är oacceptabel. Vi stöttade också Storbritanniens önskan om att den här frågan skulle tas upp i säkerhetsrådet, och den diskuterades där i går.

Vi ställer oss också bakom det brittiska kravet att Ryssland måste förklara hur nervgiftet kunde användas i ett mordförsök i Storbritannien. Det är centralt att man ställer de ansvariga till svars för det.

Sedan ska man komma ihåg en sak. Det är att man inte får lämna någonting åt slumpen här. De har nu lämnat prover till OPCW. Det är mycket viktigt att det inte finns några oklarheter utan att vi kan ha fakta och korrekta uppgifter om alltihop. >>> ***Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<***

Vad vi förstår har Mogherini tänkt sig att det får bli en information från Storbritannien och sedan en diskussion om hur man går vidare.

Anf. 5 KARIN ENSTRÖM (M):

Det blir inte några beslut som fattas. Det är två stora och allvarliga händelser men olika i sitt slag. Vi vet redan i princip hur presidentvalet kommer att utfalla. Vi kommer förmodligen att få både se och höra hur man ser till att man får det valresultat man vill ha. Det är allvarligt och oroande men någonting som vi har vetat om.

Den andra händelsen ser ut att vara en del i hur Ryssland nu uppträder. Vi har sett det på olika sätt. Inför alla anklagelser, inför alla former av frågor, slår man ifrån sig. Det är just detta att man ska försöka bryta ned allting i detalj och sedan säga: Här har ni inga riktiga bevis. Det gör att det är mycket svårarbetat.

Även om man skulle fånga dem på bar gärning skulle det komma en förklaring: Nej, nej, nej, det var inte vi utan det var någon som inte har en koppling till den ryska regimen.

Det gör det svårt men samtidigt oerhört viktigt att fullfölja detta. Här gäller det att EU verkligen är enigt om hur man går vidare och också om det handlar om ytterligare sanktioner eller på vilket sätt man nu ska svara mot Ryssland. Vi kan inte acceptera det här beteendet.

Kan utrikesministern säga någonting om vad som skulle kunna vara möjliga utfall och möjliga åtgärder när man har kommit lite längre i själva bevisbördan eller fullt och helt kunnat klarlägga? Det kanske man kan göra till 99,95 procent, och då kommer de att utnyttja den minsta lilla decimalen. Vill utrikesministern utveckla det?

Sedan vill jag understryka vikten av att hitta en EU-enighet. Det är oacceptabelt på så många sätt.

Anf. 6 KERSTIN LUNGGREN (C):

Det är två händelser som krockar i varandra. Det är presidentval där väl frågan framför allt handlar om valdeltagande. Vi har sett att det kan gå upp till över 100 procent i vissa fall. Vi får väl se var det landar den här gången.

På Krim har vi den olagliga aktiviteten som kommer att pågå på fyraårsdagen efter annekteringen. Om inte EU är tydligt i sitt agerande i det fallet kommer det att tas till intäkt för att EU är på ett sluttande plan och att Ryssland också där har upper hand. Det är mycket viktigt.

Kopplar man det till Salisbury och vad som hände där, även om det är en information som väntas, är min fråga: Är utrikesministern och Sveriges regering beredd att inte låta ett land blockera ett tydligt agerande från majoriteten av EU-länder när det gäller till exempel skärpta sanktioner?

Ett uttalande till stöd för britterna är en sak. En annan sak är att markera det ryska ansvaret. Jag såg att det också fanns krav nu på att OPCW får tillgång till Ryssland för att kunna granska. Det är naturligtvis viktigt att det stöttas.

Det finns också skäl utifrån dessa båda händelser att lyfta fram frågan om ytterligare sanktioner. Magnitskijlagstiftningen har aktualiserats av britterna. Den finns i USA och Kanada. Frågan är: Är regeringen beredd att lyfta upp frågan om Magnitskijlagstiftning bland ministrarna för att försöka bygga en koalition så bred som möjligt till stöd för detta?

Anf. 7 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Det är klart att om vi kan vara eniga i EU står vi mycket starkare också gentemot Ryssland. Att behålla enigheten i EU-kretsen har jag förstått är Mogherinis främsta intresse. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Det gäller särskilt inte om man nu talar om att införa fler sanktioner eller att stärka sanktionsbestämmelserna. Hittills har det handlat mycket om att behålla det vi har. Därför kommer det bli en viktig diskussion.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Därför blir det en viktig första diskussion. Sedan är Ryssland uppe på FAC som dagordningspunkt i april. Då blir det ett tillfälle att bestämma oss för hur vår strategiska hållning gentemot Ryssland ska vara framöver.

Det kommer säkert att bli en diskussion om möjliga åtgärder. Jag pratade ganska länge med Boris Johnson häromkvällen när vi var i Rom. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Vi behöver prata om det i EU-kretsen. Jag tror inte att det är bra om man lyckas splittra upp oss och att vi ska ha helt olika åtgärder och syn på detta. Vi är ändå starkast om vi kan hålla ihop gentemot Ryssland.

Vi har ingenting emot att diskutera skärpta sanktioner. Jag tror att det är sådant som drabbar ekonomin som är det som är mest effektivt. Att bara kapa alla diplomatiska förbindelser är sällan en bra lösning. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Vi kommer inte att stå i vägen för några åtgärder. Men vi kommer också att i första hand sträva efter att se till att vi kan hålla ihop i EU-kretsen. Då blir vi starkare, och det kan bli effektivare.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen**
<<<jag tycker att vi ska göra precis som vi har gjort hittills. Det ska vara FN- eller EU-sanktioner, och vi ska hålla ihop om dem och försöka att få enighet. Det tycker jag är vägen framåt.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 8 KERSTIN LUNDGREN (C):

Jag blir rätt bekymrad när jag hör utrikesministerns syn på att agera. Det är viktigt att inte hela EU låter sig blockeras>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<. Det vi nu ser är de facto att enskilda länder nu tar steg fram.

Jag noterar att man från fransk sida signalerar att man förbereder ytterligare sanktioner. Man har gemensamma uttalanden från flera av de stora europeiska huvudstäderna. Det är de facto det som händer.

Frågan är: Var står Sverige? Centerpartiet skulle vilja se att Sverige står på den sida som är tydlig när det gäller att backa upp och inte låter diskussionen just nu landa i att den som inte vill något blockerar allting så att Ryssland därmed kan fortsätta sitt strövtåg i Europa, precis som man har gjort så här långt.

Frågan om Magnitskijlagstiftning är också en viktig del. När vi pratar om sanktioner är det också viktigt att vara tydlig med sanktionsfrågorna, att ha smarta sanktioner och träffa personer som detta faktiskt handlar om. Om man inte vill prata om mänskliga rättigheter så kan man ju markera tydligt där övergrepp begås.

Centern vill alltså gärna se att Sverige ställer sig bakom en Magnitskijlagstiftning. Det skulle vara välkommet om Sverige i samtalet på måndag också är tydligt för att bilda opinion i EU-kretsen för att ta fram en sådan, antingen i en koalition av villiga – något som händer mycket just nu – eller gemensamt i april.

Anf. 9 ORDFÖRANDEN:

Jag skulle vilja påminna om att det här är en informationspunkt, så man kan väl se det som ett medskick från Centerpartiets sida.

Anf. 10 KARIN ENSTRÖM (M):

Ordförande! Jag vill inte tvivla på hur allvarligt utrikesministern ser på det här. Därför blir jag lite oroad över sägningen att vi inte kommer att stå i vägen eller vi har ingenting emot.

Jag skulle vilja se att regeringen och utrikesministern är så aktiva som möjligt. Vi har talat om den här balansen tidigare, >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<det naturligtvis är viktigt att ha enighet, som jag sa.

Men det finns också en gräns, och innan man kommer dit måste Sverige vara aktivt och trycka på både när det gäller stöd till Storbritannien och när det gäller vad ytterligare som kan göras, så att vi inte står vid sidan om och tittar på. Det lät nämligen lite passivt.

Det är en uppmaning, eller en önskan.

Anf. 11 ORDFÖRANDEN:

Vi får se även detta som ett medskick. Frågan kommer tillbaka i april inför rådsmötet.

Anf. 12 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Jag tycker ändå att det här väcker ett antal principiella frågor. Det är en sak att vi ställer upp på uttalanden och så. Sedan är det vad vi ska göra. Vad tror vi att vi ska kunna åstadkomma?

Hittills har ändå vår syn här, i bred politisk enighet, vill jag säga, varit att vi ska hålla ihop i EU, för då blir vi starkare. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Jag har ändå utgått från att det är vår syn att vi blir starkare om vi håller ihop och att vi står fast vid det som vi har beslutat till exempel om sanktionsbestämmelser. Ni vet att regeringen inte har någonting emot att man går vidare med det, tvärtom. Men realistiskt sett är detta inte läget just nu.

När det gäller uttalanden så var jag en av de allra första som uttalade mig om det här. Jag har varit hur tydlig som helst med vad vi tycker måste till i det här läget. Frågan från Kerstin Lundgren var ju just om vi kommer att stå i vägen för åtgärder? Nej, vi kommer inte att stå i vägen. Jo, Kerstin Lundgren frågade precis så: Kommer Sverige att stå i vägen för åtgärder?

Jag säger att vi kommer inte att stå i vägen för någonting, utan vi kommer att driva på för att vi ska hålla ihop i EU-kretsen. Ska EU-länder nu plötsligt anta helt olika lagstiftningar och sanktionsbestämmelser också, ska några länder införa Magnitskijlagar och andra inte – då har ju redan där åstadkommit den splittring som jag tror vore väldigt, väldigt olycklig.

Uttalanden är liksom en sak, och det är självklart att vi ska backa upp att man gör en ordentlig undersökning och så. Men jag tycker verkligen att vi ska hålla fast vid principen om att också hålla ihop EU-kretsen, för då blir EU starkare. Vi kommer som vanligt att vara i spetsen för att se till att det blir en aktiv politik också från EU:s sida. Men tycker ni att vi ska överge dem, då är det liksom ett nytt politiskt val här.

Detta kommer förstås också upp på Europeiska rådet, och förmodligen kommer de att vilja ha slutsatser där. Det är vad vi tror kommer att ske.

Anf. 13 ORDFÖRANDEN:

Själva samrådet där vi formerar oss kring Sveriges position återkommer vi till. Det gör vi inte i dag.

Anf. 14 KERSTIN LUNDGREN (C):

Jag konstaterar att vi får läsa uppteckningarna för att se vad jag sa och vad utrikesministern sa.

Jag hoppas att vi är beredda att gå i täten och inte någonting annat och att vi är aktivt stöttande. Det var det som var min mening.

Anf. 15 FREDRIK MALM (L):

Ordförande! Tack så mycket för informationen! Vi delar uppfattningen att det är viktigt att EU-kretsen är enad i detta. Medskicket, såsom jag uppfattade det från Moderaternas sida inte minst och även Centerpartiet, delar vi i den delen att det handlar om att Sverige inte ska vara passivt i de

diskussionerna. Vi vill ju se ett resolut, tydligt och samfällt agerande från EU:s sida.

Det är så jag uppfattar medskicket. Det är mycket viktigt att Sverige inte står passivt, och jag uppfattar utrikesministern som att Sverige är villigt att driva på i detta.

Anf. 16 ORDFÖRANDEN:

Jag känner också att så här tolkar jag de här kollegerna i EU-nämnden, men samtidigt är det nog viktigt att vi låter varje parti tala för sig självt. Annars kanske någon vill förtydliga och säga att det var inte riktigt så jag menade och så. Tack ändå, Fredrik Malm, för bidraget!

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4 och diskussionspunkten om Ukraina.

Anf. 17 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Den första dagordningspunkten handlar som sagt om Ukraina. Det förväntas inga rådsslutsatser, men det kan nog komma längre fram i vår när Ukraina återigen hamnar på vår dagordning. Det blir också en informell frukost i anslutning till FAC, där utrikesminister Klimkin är gäst.

Det här blir en ren diskussion om EU:s relation och stöd till Ukraina, dels avseende reformer, dels Rysslands militära aggression i östra Ukraina. Fyra år har gått sedan den olagliga annekteringen av Krim, och det är fyra år av pågående rysk militär aggression i östra Ukraina.

Regeringen tycker att det är viktigt att EU fortsätter att reagera och tillämpa överenskomna sanktioner mot Ryssland och att EU:s politik måste vara uthållig över tid. Det är viktigt att Krimfrågan inte glöms bort. EU ska inte missa något tillfälle att påminna om det här folkrättsbrottet.

Vi har också på UD haft ett särskilt Krimseminarium i utökad EU-krets och även med civilsamhällets organisationer som verkar för mänskliga rättigheter på Krim. Detta fokuserar på hur vi säkerställer att Krimfrågan inte glöms bort utan finns kvar på den internationella dagordningen.

Vi tycker från regeringens sida att Ukraina förtjänar erkännande för de reformer som har genomförts sedan 2014. Den här grundliga samhällsomvandlingen kommer dock att ta tid och kräva mycket tålamod, detta under en tid när man har omfattande militära aktioner att vidta i östra Ukraina.

Ukrainas två främsta framsteg inom ramen för EU-närmandet, alltså viseringsfriheten och associeringsavtalet, möjliggjordes genom att de villkor som EU ställer upp uppfylldes. Vi måste fortsätta att både stödja och ställa krav på det ukrainska reformarbetet. De behöver fortsätta bekämpa korruptionen, och de behöver se till att det blir en oberoende och effektiv rättsstat.

Bilateralt uppgår det svenska reformstödet i Ukraina till ungefär 200 miljoner kronor per år, och det görs framför allt inom decentralisering, energieffektivitet och stöd till civilsamhället. Vi bidrar också med 50 miljoner kronor årligen i humanitärt stöd kopplat till konflikten i östra Ukraina.

Anf. 18 KERSTIN LUNDGREN (C):

I regeringens ståndpunkt står det att det är viktigt att EU fortsätter att reagera. Är det inte så att det är viktigt att EU fortsätter att *agera* och då också agera när man ser övergrepp som pågår, till exempel på Krim? Det var ju bra möten med civilsamhället och inbjudna som jobbar med MR-frågorna på Krim, och den grunden borde även rendera agerande från EU:s sida mot vad som pågår på Krim.

Jag förväntar mig också någon form av uttalande, men det kanske blir ett Mogheriniuttalande med anledning av vad som varit på Krim. Ett sådant måste vara skarpt och inte återigen blockerat av någon eller ett enskilt land.

Anf. 19 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Det håller jag med om. Det är riktigt. Det kan stå både ”reagera” och ”agera”. Om det behöver förtydligas gör vi gärna det, för det här är en otroligt viktig fråga för oss. Vi har ju funnits med vid Ukrainas sida från början med allt från miljardlån till humanitärt stöd, och det ska vi verkligen göra. Vi måste också se till att Mogherinis och utrikestjänstens uttalande blir skarpt nog.

Det här blir ett viktigt tillfälle, även frukosten med Klimkin på plats. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<vi bör se till att samla ihop oss i EU-kretsen och kanske specialisera oss lite mer för att bli effektivare i hur vi hjälper Ukraina. Man märker ju att mycket av retoriken handlar om att de inte lyckas och att korruptionen fortfarande är så utbredd. Man skyller liksom allting på Ukraina och glömmar bort, eller riskerar att glömma bort, att de har en pressad situation.

Därför är det viktigt att både se vad som brister och vad som fortfarande behöver göras och hjälpa dem så mycket vi kan för att se till att de lyckas. Det är ju det bästa betyg vi kan ge. Som ni vet håller man fortfarande på att diskutera möjligheten att göra en fredsbevarande insats i säkerhetsrådet. Det är långt borta än så länge, men om vi så småningom kan komma dithän vore det en fantastisk framgång också för europeiska säkerhetsordningen.

Jag tycker att det var väldigt bra synpunkter.

Anf. 20 ORDFÖRANDE:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Syrien.

Anf. 21 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<Den här diskussionen om Syrien är ju ett led i förberedelserna inför Brysselkonferensen den 24–25 april, där EU står värd. Då kommer Staffan de Mistura, och han ska förstås informera om läget i den politiska processen. Sedan kommer diskussionen också att fokusera på den akuta humanitära situationen främst i östra Ghouta och genomförandet av säkerhetsrådsresolutionen 2401.

Den lämnar allt möjligt i övrigt att önska. Det är ett fåtal humanitära leveranser och medicinska evakueringar som har kunnat genomföras. Vi

fortsätter att arbeta intensivt för att sätta press på parterna – det är ju särskilt regimen och dess allierade – att genomföra den här resolutionen. Vid FAC driver regeringen att EU fortsatt ska vara aktivt också för genomförandet av resolution 2401.

Vi kommer att fortsätta vara tydliga också med att vapenvilan som beslutas genom denna resolution omfattar hela Syrien inklusive Turkiets militära operation i Afrin. Det som Ryssland gjorde var helt enkelt ett slags avledande manöver som bidrog till att förvirra diskussionen ytterligare och försena genomförandet av resolutionen.

Vi kommer att verka för ett engagerat EU till stöd för den FN-ledda processen och att vi måste fortsätta att pressa Ryssland att ligga på den syriska regimen att engagera sig i Genève. Vi kommer också att välkomna Mogherinis ökade engagemang och uppmana till att det fortsätter.

Vi kommer också från regeringens sida att driva frågan om att Brysselkonferensen ska ha ett humanitärt fokus och syfta till att mobilisera finansiellt stöd. FN:s responsplan är ju kraftigt underfinansierad, och EU kan göra skillnad. Här gäller också frågan om ansvarutkrävande och kvinnors ökade deltagande.

Regeringen kommer också att driva frågan om att bevara EU:s position om stöd för återuppbyggnad till Syrien, nämligen att det inte kommer att gå ut något stöd till politisk återuppbyggnad innan vi ser att man har gått med på en politisk transition, och uppmanar till fortsatt EU-enighet också i frågor som rör Syrien.

Det här blir en viktig diskussion i ett redan väldigt svårt läge när det gäller Syrien.

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

I hopp om att göra diskussionen något tydligare skulle jag vilja säga att vi kommer att hantera frågor om Turkiet under nästa rådsdagordning som vi hanterar i dag, som gäller förberedelserna inför Europeiska rådet. Där finns nämligen en rubrik som handlar om Turkiet. Nu fokuserar vi på Syrien.

Anf. 23 KARIN ENSTRÖM (M):

Det är ungefär ett år sedan som detta senast var uppe på FAC som en agendapunkt, i alla fall formellt, och det känns inte som att någonting har blivit bättre. Allt fler har blandats in i processen, och det mänskliga lidandet fortsätter på ett helt fruktansvärt sätt. Det är mycket bra att det är uppe på FAC, och det är mycket bra att mana till EU-enighet. Det är bra att den hjälp som det finns finansiering till kan komma fram och att resolutionen genomförs.

Det är också bra att utrikesministern nämnde stödet till återuppbyggnad. Det är en mycket svår balansgång att hjälpa där man vill hjälpa men att inte hjälpa så att det blir till en fördel för eller på något sätt stöder Asad och Asadregimens intressen. Detta ska vi inte och vill vi inte medverka till. Där tycker jag att utrikesministern var tydlig, och det vill jag också understryka vikten av.

Finns det några positiva tecken som ni tror att de Mistura kommer att kunna ge? Kan man förvänta sig vad han kommer att säga, eller kan man inte säga någonting förrän han har kommit med sin rapport?

Anf. 24 JENS HOLM (V):

Ordförande! Det är jättebra att detta möte kommer upp, men det är som bekant i slutet av april. Många av dessa frågor är helt och hållet akuta. Jag tänker särskilt på situationen i norra Syrien, i enklaven Afrin. Nu sas det att vi ska diskutera Turkiet längre fram, men detta rör både Turkiet och Syrien. Enklaven är omringad av Erdoğan's militär och har bombats. Många talar om att det kan bli en renodlad massaker här ifall omvärlden inte ingriper.

Det är bra att Afrin omfattas av resolutionen och kravet på vapenstillestånd, men jag tror att situationen är så akut att utrikesministern och EU behöver agera nu. Jag undrar därför om utrikesministern ämnar ta upp situationen i Afrin samt Turkiets och Erdoğan's helt oacceptabla agerande och att Erdoğan omedelbart måste dra tillbaka sin militär.

Anf. 25 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Ja, vad kommer Staffan de Mistura att säga? Det finns inte mycket gott att säga om den politiska processen, och det finns ingenting som egentligen i dagsläget är lovande. Sanningen är att Assadregimen nu känner sig segerviss, ser framför sig en militär seger och tänker sig att man ska avsluta det hela på det sättet. Det är ju detta vi ser, och då är det förstås svårt att tvinga regimen till någon sorts förhandlingar och in i en politisk process. Det är också detta vi har sett sedan en längre tid.

Det är ändå viktigt att Staffan kommer och att vi fortsätter att säga att det ändå kommer att behövas en överenskommelse om hur transitionen ska se ut och om hur man ska tänka sig framtiden för Syrien.

Jag kan bara gissa att han kommer att beskriva alla de olika skeendena och hoppas att vi ska fortsätta att använda allt vårt inflytande och sätta press på parterna. Det är framför allt Ryssland som, återigen, agerar på ett sätt som inte hjälper till. Det handlar dessutom om det som vi ser i Afrin.

Vi har begärt att generalsekreteraren ska komma tillbaka och rapportera i säkerhetsrådet. Det blir också ett tillfälle att ta upp denna fråga. Det är precis som om de uppfattar det som att Afrin inte omfattas av resolutionen, men resolutionen gäller hela Syrien. Det som sker där är mycket illa. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Det är mycket viktigt att man nämner detta tydligt och att vi protesterar mot Turkiets beteende.

Anf. 26 ROBERT HALEF (KD):

Ordförande! Tack, utrikesministern, för informationen!

Min fråga gäller den givarkonferens som kommer att äga rum i slutet av april. Syftet med konferensen är att samla in ekonomiska medel för humanitära insatser och återuppbyggnad av områden som har blivit förstörda på grund av kriget. Detta gäller inte bara Syrien utan även grannländerna.

Som situationen ser ut i Syrien, med inbördeskrig, förstår vi att det blir svårt att starta en återuppbyggnad nu. Det går knappt att få in hjälp till behövande, eftersom varken regimen eller de andra stridande parterna garanterar biståndsorganisationernas säkerhet.

Det har varit svårt att komma in, men nu börjar det bli lite öppningar. Vi hoppas att insatserna för behövande i Syrien blir större.

Vad gäller Syriens grannländer omfattar givarkonferensen både Irak och Jemen, som är drabbade i denna region. När man tittar på utvecklingen ser man att Irak har blivit något mer stabilt. IS är utslaget – de är besegrade. Vi vet att det finns en del områden som har blivit extra hårt drabbade av IS härjningar i Irak, exempelvis Nineveslätten, Mosul och Sinjarområdet. Många av de människor som har tvingats på flykt till Libanon, Turkiet eller Jordanien väntar på att få återvända.

Min fråga till utrikesministern är: När kommer riktigt stöd, med återuppbyggnad av bostäder och infrastruktur, för att återskapa hopp om ett nytt liv, så att flyktingarna ska kunna återvända? Min fråga gäller endast Irak, eftersom det är mer stabilt i Irak. Situationen är lite annorlunda i de andra grannländerna.

Anf. 27 ORDFÖRANDEN:

Nu är det Syrien vi talar om.

Anf. 28 MARTIN KINNUNEN (SD):

Jag har några undringar. Hur ser man på de undantag som gäller i vapenvilan vad gäller resolution 2401? Man undantar alla grupper som kan associeras med al-Qaida. Det är en jäkla röra i Syrien, får man säga, med alla olika stridande grupper. Det är uppenbart att det i Ghoutaområdet finns grupper som kan associeras med al-Qaida, som ju har krympt den senaste tiden.

Hur ser man på det komplexa i att resolutionen undantar dessa grupper? Hur ser man på den kritik som finns gällande att östra Ghouta inte kan omfattas av resolutionen? Vi vet ju att al-Qaidagrupper de facto opererar där. Detta är en undring som jag har.

En annan undring gäller frågan om återuppbyggnad. Den skriftliga ståndpunkten var ganska generell – att man ska diskutera återuppbyggnad. Det är givet att man kan se det komplexa i att finansiera återuppbyggnad generellt i Syrien. Det är ju ingen här som vill att vi ska skicka bilateralt stöd till den syriska staten i detta läge.

Samtidigt pågår de facto återuppbyggnadsinsatser av FN-organ i Syrien i dag. Det byggs skolor. Man hjälper till med att bygga elnät, med vattenrening och massor av olika insatser. Det byggs lekplatser och så vidare.

Jag undrar om regeringen är kritisk till dessa FN-programs arbete i dag. FN-programmen är dessutom gravt underfinansierade. Tycker man att det behövs insatser för att hjälpa till med exempelvis syrisk livsmedelsproduktion, som i dag ligger under 50 procent? Där skulle FAO kunna ha nytta av större insatser för att hjälpa bönder att producera egen mat, i stället för att det underfinansierade matprogrammet ska tillhandahålla mat i Syrien.

Är detta återuppbyggnad som man anser stöder Asadregimen, eller kan man i första hand se behovet av att de utsatta människorna får tillgång till mat? Det är alltid en balansgång. Jag tycker att man bör försöka att i första hand se till de civilas behov, i alla fall när det handlar om tillgång till mat, och kanske kunna se behovet av att öka insatserna på detta område.

Hur ser man på det generella behovet av hjälpinsatser samt på vad som är acceptabel återuppbyggnad och vad som inte är det?

Anf. 29 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Vi är en av de allra största humanitära givarna till dem som har drabbats av konflikten i Syrien. Sedan 2011 har vi bidragit med 3 miljarder kronor i humanitärt stöd. För 2018 är den initiala allokeringen av pengar 355 miljoner.

Dessutom har vi den femåriga strategin för Syrienkrisen, som löper mellan 2016 och 2020 och som omfattar 1,7 miljarder. Syftet med denna strategi är dels att stärka resiliensen – motståndskraften – hos utsatta och sårbara människor, både i grannländerna och i Syrien, dels att öka respekten för mänskliga rättigheter och de demokratiska värdena.

Denna strategi genomförs i hela Syrien utan något samarbete med den syriska regimen eller med väpnade grupper. Dock sker viss teknisk koordinering med myndigheter och civilorganisationer. Tanken är att kunna nå civilbefolkningen oavsett var man finns i Syrien eller vem som kontrollerar området som människor befinner sig i.

Det var omöjligt att få igenom resolution 2401 om man inte också medgav att man kan vara tvungen att bekämpa terroristgrupper. De grupper som nämns är i enlighet med redan existerande FN-resolutioner och hur man har identifierat dessa grupper.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Det som vi pratar om i EU-sammanhang vad gäller konditionaliteten är att vi inte kommer att ge bidrag till återuppbyggnad förrän vi ser att parterna sätter sig vid det politiska förhandlingsbordet och kommer överens om hur framtiden ska se ut för Syrien. Risken är att Assadregimen använder dessa pengar på ett sätt som gör att det blir kontraproduktivt. Vi menar att det är viktigt att trycka på för att få en politisk process.

Vi har en ny Irakstrategi sedan 2017. Den omfattar ungefär 200 miljoner kronor per år fram till 2021. Vi ger också ett stort humanitärt stöd. Här handlar det mycket om att få till inkluderande processer och om att se till att man inte får ett uppsplittrat Irak med ökade motsättningar mellan alla olika grupper som behöver skydd, hjälp och stöd i detta läge.

Det är så vi försöker att prata med Irak om framtiden, för att se till att man gör det på ett sådant sätt. Detta är en separat fråga, men det hör ju ihop. Människor rör sig, och det är en dynamik som påverkas i hela regionen.

Anf. 30 KERSTIN LUNDGREN (C):

Det är klart att situationen i Syrien är mycket labil. Risken för vidare krigföring är uppenbar. Men bilden av det som händer i Ghouta är också en repris av tidigare händelser där man från FN har försökt att gå in med humanitära vapenvilor. Nu blir det samma utveckling en gång till.

Nu förväntar man sig att det post Ghouta kommer att bli Idlib eller andra städer som kommer att stå i skottgluggen – om man får använda det uttrycket. Det är också en fråga om hur man från EU då agerar och tänker agera proaktivt och inte reaktivt.

Sedan har jag en fråga också om Afrin. I Afrin utnyttjas uppenbarligen terrorgruppen och öppningen för terrorbekämpning från Turkiets sida. Någon tydlighet från övriga om att detta inte är okej har ju inte kommit. Kommer det att komma upp i diskussionerna? Kommer Sverige att lyfta upp detta?

När man pratar om återuppbyggnad eller humanitär insats är det tydligt att efter Turkiets agerande i det här området förväntas att flyktingar flyttas över från den turkiska sidan till Syrien. En återuppbyggnad med EU-pengar vore ju märkligt med tanke på den säkra-zon-diskussion som Turkiet har haft.

Anf. 31 FREDRIK MALM (L):

Jag tycker att inlägget från Vänsterpartiet var viktigt. Det är ju ett oacceptabelt agerande från Turkiets sida. Afrin nämns inte i ståndpunkten, vilket jag förvånas något över.

Sverige bör här gå bräschen för att EU samfällt, tydligt och resolut fördömer Turkiets agerande. När Erdoğan talar om säkra zoner innebär det i praktiken idén om en demografisk förändring, en sorts ommöblering i Afrinområdet för att slå sönder möjligheten för ett framtida kurdiskt självstyre eller någon annan typ av kurdiska aktiviteter i området.

Dessutom bör både Sverige och Europeiska unionen vara oroade över nya flyktingströmmar härifrån, vilket också underminerar den relation som man har med Turkiet som bygger på att Turkiet ska hjälpa till med att dämpa flyktingproblematiken i området och till Europa.

Det andra som jag vill ta upp, ordförande, är att det står i våra handlingar under förslaget innehåll, första meningen att rådet väntas diskutera den mycket svåra humanitära situationen i Syrien samt förberedelserna inför den internationella givarkonferensen med fokus på Syrien och dess grannländer. Då kan Robert Halef fullt rimligt lyfta fram frågan om områdena i nordvästra Irak, exempelvis Sinjar eller Shengal-Nineve-området. Det hänger ihop med detta i kontext med Syrien med tanke på att det har vävts in i den konflikten, men också som ett grannland till Syrien.

Det är viktigt att betona att man talar om en enorm omfattning av internflyktingar i det området. Där finns det ett viktigt uppdrag för omvärlden att särskilt se till att fokus också finns på dessa områden med tanke på att där finns några få av de skärvor av utsatta minoriteter i Mellanöstern i dag. Det är en sorts mosaik av grupper som är trasiga, sönderslitna och ytterst plågade, inte minst yazidier och olika kristna befolkningsgrupper.

Ordförande! Då är det väl rimligt att så länge som omvärlden har principen att Bashar al-Asad inte är legitim ledare för Syrien och så länge som man har sanktioner är det orimligt att kicka in återuppbyggnadsstöd, det förstår alla. Men då finns det områden som Bashar al-Asad och regeringsstyrkorna inte kontrollerar. Det är i huvudsak stora områden öster om Eufrat, runt Qamishli, Hasakah, Jaziraområdet, Kobane och Serêkaniyê, eller Ras al-Ayn som det heter på arabiska. I dessa områden i Syrien finns det en administration och relativt sett en viss en viss stabilitet – trots allt.

När Turkiet är klara med Afrin har man omringat staden, och de är väl ganska kort tid kvar innan alla motståndsfickor faller. Då kommer förmodligen Turkiet att rikta fokus mot de andra delarna som kontrolleras av kurdiska organisationer i Syrien. Då är det viktigt att EU ändå ser att här har USA redan i januari öppnat för ett långsiktigt engagemang och uppmanat andra länder att bjuda till för att man ska kunna få någon sorts återuppbyggnadsstöd. Det bör man svara välkomnande på, tycker jag.

Därmed blir återuppbyggnadsfrågan i de områden som syriska militären och regeringen inte kontrollerar i nuläget relevant på ett annat sätt. Det bör Sverige också kunna lyfta fram. Man kan helt enkelt i vissa områden börja att planera för ett långsiktigt återuppbyggnadsstöd, tycker vi.

Anf. 32 ORDFÖRANDEN:

Det är en mycket viktig diskussion och jag vill inte på något sätt snäva av den, men jag är tacksam om vi ändå försöker koncentrera oss till samrådet om regeringens ståndpunkt.

Anf. 33 MARTIN KINNUNEN (SD):

Det var intressant att höra att det i alla fall pågår försök när det gäller att separera olika terrorgrupper i olika områden i Syrien. Jobbar man direkt med att involvera sauderna och Qatar? Det är ju de som är de huvudsakliga finansiärerna till dessa grupper. Det är de som i princip bestämmer vad grupperna gör. Annars får de ingen finansiering. Sker det påtryckningar och täta kontakter här från EU:s sida?

Sedan kommer jag återigen till återuppbyggnadsfrågan. Man måste separera vad man anser vara återuppbyggnad för regimen och för det som behövs för de civila. Att få igång den inhemska matproduktionen är ju någonting som indirekt kommer att gynna också regimen. Tycker man att det är acceptabelt att fler människor kan få mat på bordet i Syrien, även om det riskerar att gagna regimen?

Det pågår sådana FN-insatser i dag i Syrien. Dock är det många länder – däribland Sverige – som inte vill till exempel delta i FAO:s Syrienprogram, utan vi portionerar in pengar centralt till FN som sedan går till olika akutfonder. Det blir således svårare för FN att jobba i områden med långsiktiga medel just för att man förmodligen är rädd för att stödja regimen. Många andra länder resonerar annorlunda. Tyskland, Finland och Norge pumpar in pengar direkt i FN:s Syrienprogram medan vi lägger in pengarna centralt i FN som sedan portioneras ut på andra sätt.

Förs det någon sådan diskussion? Driver Sverige frågan att det är fel att stödja Syrienprogrammen, att man ska lägga in pengarna centralt i FN? Jag undrar helt enkelt hur man särskiljer vad som är återuppbyggnad och återuppbyggnad. Det är många sätt som man kan återuppbygga Syrien och matproduktionen där på.

Anf. 34 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Vi har ju som princip att i de flesta fall ge kärnstöd. Dessutom har vi våra strategier, och jag ser ingen anledning att ändra på dem. Det är också det som är effektivast och mycket uppskattat av FN. Resten är ett humanitärt stöd och därmed att bygga resilience. Det är också en del i våra planer.

Nu har det börjat att handla om väldigt många olika både kort och långsiktiga saker. Just nu uppfattar jag hur viktigt det är att vi nämner situationen i Afrin, och det kommer definitivt att komma upp i diskussionen. Dessutom nämns det tydligt i uttalandet från Federica Mogherini: "The EU also expresses deep concern about the deteriorating humanitarian situation in Afrin following the Turkish military operation. The implementation..." etcetera, etcetera.

Det finns alltså redan nämnt. Men det kommer naturligtvis att komma upp till diskussion. Det är väldigt viktigt att vi diskuterar det. Det kommer att påverka också resten av världen och förstås Europa, beroende på hur det här utvecklas. Det viktiga är förstås vad man ska åstadkomma, men det kommer att bli en diskussion om hela situationen både i Syrien och i grannländerna.

Anf. 35 JENS HOLM (V):

Låt mig kort säga att jag välkomnar utrikesministerns kommentarer om Afrin och att vi delar uppfattningen att situationen är akut.

Det som jag skulle vilja att ministern gör är att hon lyfter situation i Afrin och tydligt kräver att EU ska driva att Turkiets militär omedelbart måste dra sig tillbaka.

Mogherinis uttalande var som jag hörde det att man är orolig över den humanitära situationen, vilket man på goda grunder ska vara, men man också kräva att Turkiet ska dra sig tillbaka, eller hur? Kommer ministern att driva detta?

Anf. 36 ROBERT HALEF (KD):

Jag vill bara markera att det var klokt sagt av utrikesministern att man även i pågående konflikter ska försöka att hjälpa människor på plats med de förnödenheter som behövs för att de ska kunna överleva. Man ska inte gå in med humanitärt stöd via regimen för då stöder man regimen för att den ska kunna behålla makten och fortsätta med sin krigföring. Det finns ju människor som behöver stöd och hjälp för att kunna överleva dagen. Då ska man hitta olika möjligheter att komma fram med humanitärt stöd för att hjälpa människor.

Anledningen till att jag begärde ordet är den politiska diskussion och dialog som kommer att ske med Staffan de Mistura och många andra som kommer att vara närvarande.

Om man tittar på vad som har hänt efter det att Saddam störtades så blev det en rent sekteristisk kamp om makten i Bagdad och om Irak. Då kom man överens om en sekteristisk konstitution där presidenten ska vara kurd, premiärministern ska vara shia och talmannen ska vara sunni. Det här är ingen bra lösning. Jag hoppas att vi även fortsättningsvis ska förorda ett enat och demokratiskt land i framtiden i Syrien. Precis som i Irak finns det många andra spelare utifrån som försöker att påverka genom att de har egna intressen. Regimen finns på ena sidan, Turkiet, Iran, Ryssland och USA finns på olika sidor.

För att kunna skapa ett långsiktigt demokratiskt utvecklat land där alla blir inkluderade är det viktigt att markera vikten av att det ska vara ett land utan sekteristisk maktindelning efter det att man har kommit längre fram i dialogen om demokrati och utveckling.

Anf. 37 FREDRIK MALM (L):

Jag hade exakt samma fråga som Jens Holm, så jag avvaktar utrikesministerns svar.

Anf. 38 KERSTIN LUNDGREN (C):

På samma tema: Turkiet ska följa vapenvilan. Det utgår jag ifrån att man kommer att uttala och att det är regeringens ståndpunkt.

Sedan utgår också ifrån att regeringen har hållningen att allt talar för att Turkiet agerar i strid med internationell rätt i Afrin och att det också framförs från regeringens sida.

Anf. 39 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Först vill jag bara säga att jag uppskattar mycket att det finns så mycket kunskaper och erfarenheter här som ni alltid är beredda att dela med er av. Det betyder mycket, och det betyder mycket att vi kan ha en bred samsyn om det här.

Det som vi måste insistera på är förstas att resolution 2401 genomförs, att bombningarna upphör. Det gäller både Afrin och det som Turkiet gör.

Som ni vet har vi sagt att vår preliminära bedömning är att Turkiets agerande inte kan rättfärdigas genom att hävda självförsvarsrätt gentemot YPG. Vi tycker inte att Turkiet har förklarat hur deras agerande kan rättfärdigas som ett utövande av rätten till självförsvar enligt FN-stadgan. Afrin ska nämnas. Det har vi gjort i allt det vi har skrivit här också, på samma sätt som Mogherini också har nämnt det. Den diskussionen måste komma upp.

Sedan måste man diskutera om framtiden. Jag tror att det blir ett bra tillfälle med Staffan de Mistura att fundera över hur processerna ska ledas in på ett politiskt spår som kan bli övertygande och hur man ska hantera läget. Resten handlar om att också mobilisera stöd, inte minst finansiellt och politiskt stöd, för det som behöver uträttas just nu.

Det är självklart att vi kommer att försvara och gå tillbaka till resolutionen, för den är ett sätt att säga att bombningarna nu måste upphöra. Det är tyvärr inte första gången som syrierna blir lovade detta och att de ska få humanitär hjälp, utan det är väl fjärde eller femte gången, men nu har vi i alla fall en bas att stå på. Vi kan fortsätta att hålla trycket uppe på alla aktörer här.

Jag tar med mig synpunkterna och känner att det finns ett starkt stöd för hur vi vill agera.

Anf. 40 ORDFÖRANDE:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 6, Iran.

Anf. 41 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Sist på agendan för rådsmötet står Iran. Det blir inga rådsslutsatser här heller. Detta står på dagordningen mot bakgrund av att USA som ni vet ifrågasätter den kärntekniska överenskommelsen. Den kräver ju att USA:s president var 120:e dag tar beslut om en förlängning av suspenderingen av landets sanktioner mot Iran. Den 12 januari meddelade Trump att han förlängde suspenderingen för sista gången om JCPOA inte ändras enligt ett antal särskilt definierade krav. Suspenderingen löper ut den 12 maj i år, och det finns en risk för att Trump då inte förlänger suspenderingen. Det skulle kunna innebära att USA lämnar kärnavtalet eller återinför sanktioner som äventyrar avtalets framtid.

Vi har ett starkt intresse av att överenskommelsen består. Därför är det viktigt att FAC sänder ett tydligt budskap om stöd för kärnavtalet. Om USA väljer att inte förlänga suspenderingen måste EU vara tydligt med att vi fortsätter att följa överenskommelsen och uppmana övriga parter, inklusive Iran, att göra detsamma.

Vi välkomnar dessutom IAEA:s rapportering från februari i år, som visar att Iran uppfyller åtagandena enligt kärnavtalet. Regeringen planerar att ge ytterligare 3 miljoner i stöd till IAEA:s verifikation av Irans kärntekniska program, utöver de 4 miljoner som vi har bistått med sedan 2015. Vi, liksom EU, uppmanar också Iran att ratificera IAEA:s tilläggsprotokoll, för också efter det att kärnavtalet går ut ska man ha utökade inspektionsmöjligheter.

Regeringen är positiv till ett brett EU-engagemang med Iran. Det gäller regionala frågor, inklusive Irans roll i Syrien, och mänskliga rättigheter, där EU måste framföra tydliga budskap och förväntningar till Iran. Som alla vet är situationen fortfarande mycket bekymmersam, och vi ser inga tecken på förbättringar. Det är ett högt antal avrättningar, inklusive av personer som varit minderåriga vid tiden för brottet. Det är särskilt oroande. Kvinnor blir fortfarande systematiskt diskriminerade.

Vi tar alltid upp detta i våra kontakter med Iran, och vi driver dessa frågor aktivt i EU och FN. Som ni vet är vi ett av de få länder som också gör MR-rapporter, där vi tar upp dessa frågor. Vi har också varit drivande för tillsättandet av mandatet för FN:s specialrapportör för mänskliga rättigheter i Iran.

Inom EU jobbar vi just nu med att förlänga restriktiva åtgärder mot personer som är ansvariga för kränkningar av mänskliga rättigheter i Iran. Det innefattar frysning av tillgångar och ekonomiska resurser samt rese-restriktioner.

Vi menar också att EU ska uppmana Iran att avstå från provokativt agerande, inklusive missiltester och hot mot Israel och andra länder i regionen. Vi anser att de missiltester som Iran utför strider mot andan i säkerhetsrådsresolution 2231.

Detta är vår syn på den här diskussionen.

Anf. 42 KERSTIN LUNDGREN (C):

Detta med mänskliga rättigheter i Iran är inte bara bekymmersamt utan mycket allvarligt.

Jag har en fråga med anledning av vad som skrivs här om missilprogrammet. Det är viktigt att kärnteknikavtalet hålls. Men frågan är: Är det regeringens hållning att EU tillsammans med USA ska söka få till stånd en förhandling med Iran när det gäller missilprogrammet för att få stopp på det eller kontroll över det, i stället för att bara uttrycka en önskan om avhållsamhet? Vad har regeringen för hållning?

USA:s linje är ju att man vill få till stånd nya förhandlingar. Är vi och EU beredda, med regeringens stöd, att gå in i den typen av förhandlingar? Är det så man ska tolka texten?

Anf. 43 FREDRIK MALM (L):

Det är bra att regeringen betonar att Sverige står bakom EU:s restriktiva åtgärder mot Iran på MR-området. Det är väl ett åttiotal

personer som har inreseförbud och har fått tillgångar frysta, liksom en entitet, och det är väl kopplat till revolutionsgardet, förmodar jag.

En annan del av MR-sanktionerna innebär ett exportförbud när det gäller produkter som kan användas för internt förtryck och för övervakning av telekommunikation. Jag vill bara få bekräftat att regeringen står bakom också den delen när de restriktiva åtgärderna ska förlängas i april eller maj i år.

Anf. 44 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Det är klart att hela missilfrågan är väldigt viktig. Det är ett antal länder som driver att man ska återuppta förhandlingar med Iran om den här frågan. Utsikterna att det ska lyckas kan man väl i dagsläget bedöma som ganska svåra. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<Man kan ju inte säga att man är beredd att överge kärnavtalet och samtidigt säga att man är beredd att öppna ett helt annat spår. Man kan undra över deras strategi här. Detta är en viktig fråga, men det är inte en del av kärnavtalet.

Fokus för EU har hittills varit att försvara kärnavtalet och hålla fast vid att det ska genomföras. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<Vi bör förstås ständigt uppmana dem att avstå från ytterligare steg mot en upprustning eller en kapprustning.

Anf. 45 KERSTIN LUNDGREN (C):

En del av den diskussion som förs, inte minst från USA:s sida, har också varit en boll riktad till EU för att få stöd för en diskussion om missilprogrammet. Om EU hävdar linjen att vi ska hålla fast vid kärnteknikavtalet är det utifrån den utgångspunkten naturligtvis viktigt att kunna ta upp en diskussion om missilprogrammet som inte bara vissa länder utan också Sverige stöttar.

Anf. 46 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Ordförande! >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Jag tycker att vi får ha ett öppet sinne när det gäller de här frågorna, som ju är viktiga. Vi vill inte att Iran ska engagera sig i ett missilprogram. Det är vår tydliga hållning. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 47 FREDRIK MALM (L):

Jag fick inte svar på min fråga. Jag vill bara få bekräftat att regeringen står bakom hela sanktionsprogrammet.

Anf. 48 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Vi står bakom hela sanktionsprogrammet, med sanktionsregim.

Anf. 49 ORDFÖRANDE:

Då kan jag konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Detta var alla punkter på rådsdagordningen. Det informella lunchmötet som finns omnämnt i våra handlingar har utrikesministern redan berört.

§ 2 Allmänna frågor
Utrikesminister Margot Wallström
Statsrådet Ann Linde
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
allmänna frågor den 20 mars 2018

Anf. 50 ORDFÖRANDE:

Vi hälsar nu också statsrådet Ann Linde välkommen till dagens EU-nämndssammanträde. Vi går direkt in på rådsdagordningspunkt 3, Förberedelser inför Europeiska rådets möte den 22–23 mars 2018 och de punkter där som Margot Wallström berörs av, nämligen västra Balkan, Turkiet och Övriga frågor. Vi börjar med västra Balkan.

Anf. 51 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Ordförande! Som ett led i förberedelserna inför toppmötet om västra Balkan i Sofia den 17 maj förväntas korta slutsatser för att återbekräfta regionens EU-perspektiv. Ett tydligt EU-perspektiv med konditionalitet är enligt regeringens sätt att se det bästa instrumentet för att främja demokrati, stabilitet och välfärd i länderna på västra Balkan. Vi ser därför fram emot fortsatta diskussioner under våren, fram till Europeiska rådet i juni, på basis av den redan publicerade västra Balkan-strategin och de framstegsrapporter som kommissionen ska presentera i april.

En diskussion om EU:s relationer till Turkiet ska också äga rum vid Europeiska rådets möte. Även det kommande mötet mellan EU:s institutioner och Turkiet i Varna den 26 mars kan komma upp. Vi ser ju, precis som vi redan har konstaterat här, med stor oro på utvecklingen i Turkiet och hur landet agerar militärt i Syrien. Som vi sa måste resolution 2401 efterlevas också av Turkiet. Detta blir viktiga aspekter för EU att lyfta fram vid toppmötet i Varna.

Samtidigt behöver vi upprätthålla dialogen med Turkiet och där också ge vår syn på utvecklingen och diskutera områden av gemensamt intresse. Det är också viktigt för oppositionen och civilsamhället i Turkiet att vi har den här dialogen och fortsätter att ge dem stöd, liksom att det fortfarande finns ett europeiskt perspektiv.

Vi har alltid sagt att det är de som får stänga dörren; det är inte EU som ska stänga dörren. Det pågår ju inga som helst förhandlingar just nu. Allting ligger nere, men det är inte vår sak att stänga dörren, utan det är i så fall de som genom sitt agerande får göra det.

Vi förväntar oss också att frågan om en komplettering av det stöd som EU bidrar med till syriska flyktingar i landet, alltså flyktingfaciliteten, kan komma upp. Då är det viktigt att EU står kvar vid sina tidigare åtaganden och bidrar med ytterligare 3 miljarder euro.

Anf. 52 ORDFÖRANDE:

Utrikesministern kommer strax att lämna sammanträdet. Det är därför viktigt att frågor som rör dessa två punkter ställs nu så att ministern har möjlighet att svara. Sedan kommer Ann Linde att representera regeringen vid rådets möte.

Anf. 53 KERSTIN LUNDGREN (C):

När det gäller fortsättningen på Turkietfrågan och finansiering för flyktingar från Syrienkriget är det viktigt att EU nu är tydligt. Annars kan detta vara en del av en finansiering av att återföra flyktingar från Turkiet in i Syrien efter Afrinattackerna som pågår.

Där behöver EU föra en diskussion om hur man förhåller sig. Det drivs på från flera håll. Vi hörde att det i går var 30 000 nya flyktingar från Afrinområdet. Det är klart att man behöver föra en diskussion från EU:s sida utifrån de nya förutsättningarna med Turkiet innan man går in för en betalning.

Anf. 54 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Faciliteten för flyktingar i Turkiet har inrättats för att man ska bistå vid flyktinghanteringen i Turkiet inklusive förbättring av levnadsvillkoren för och integrationen av flyktingar i Turkiet. Som ni kommer ihåg kom man den 18 mars överens om att fylla på med 3 miljarder euro förutsatt att Turkiet lever upp till sina löften och infriar sina åtaganden.

Här är det viktigt att vi både kontrollerar efterlevnaden och lever upp till det vi har lovat att göra. Jag tror att detta kommer att bli en av de viktigare diskussionerna, förutom att man säkert kommer att kommentera situationen i Syrien.

För båda aktörer är hela migrationssamarbetet otroligt viktigt. Det är bara att konstatera att vi behöver ha detta samarbete. EU-Turkiet-uttalandet har ju också bidragit till att minska både antalet drunknade och smuglingsaktiviteter på Egeiska havet. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<Som sagt: Detta är en del av det samarbete vi har med Turkiet.

Anf. 55 MARTIN KINNUNEN (SD):

Från Sverigedemokraternas sida vill vi egentligen enbart återupprepa tidigare känd ståndpunkt om att vi motsätter oss samarbete med Turkiet. Vi tycker inte att man ska föra över dessa 3 miljarder euro, utan vi tycker att EU i stället bör arbeta för att upprätthålla sitt eget gränsskydd. Vi betraktar avtalet med Turkiet som någon form av utpressning som vi helt enkelt inte bör acceptera.

Anf. 56 JENS HOLM (V):

Också jag vill understryka att vi är motståndare till avtalet med Turkiet, men nog av helt andra skäl. Vi anser att EU tyvärr hamnar i knäna på Erdoğan, och vi tror att det är ett av skälen till att det är så tyst från EU när Turkiet betar sig som det gör mot Afrin. Men det finns också mängder av andra saker som man borde kritisera Erdoğanregimen väldigt hårt för som man i dag inte gör därför att man helt enkelt är beroende av Erdoğan och att han ska hålla flyktingar borta från Europa.

Ministern sa att flyktingströmmarna från Turkiet över Medelhavet har minskat. Så är det, men vi ser också att strömmarna bara tar sig andra uttryck. Nu är det i stället många som söker sig via norra Afrika. Avtalet borde hävas; det har vi sagt förut. Men eftersom detta verkar vara en aktuell fråga i diskussionerna vill jag säga det igen.

Anf. 57 ORDFÖRANDEN:

Då får vi tacka utrikesministern och hennes medarbetare för medverkan vid dagens sammanträde och önska er en trevlig helg när ni väl får den.

2017/18:27
16 mars

§ 3 Allmänna frågor
Statsrådet Ann Linde
Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för allmänna
frågor den 27 februari 2018
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
allmänna frågor den 20 mars 2018

Anf. 58 ORDFÖRANDEN:

Vi går vidare i dagordningspunkt 3, Förberedelser inför Europeiska rådet den 22–23 mars 2018, i de delar som kvarstår, och jag lämnar ordet till statsrådet Ann Linde.

Anf. 59 Statsrådet ANN LINDE (S):

Herr ordförande! Europeiska rådets möte äger rum i nästa vecka, den 22 och 23 mars. Ni har fått del av det första utkastet till slutsatser. Utrikesministern har kommenterat de frågor som rör externa relationer, och jag går nu över till de punkter som rör jobb, tillväxt och konkurrenskraft inklusive handel.

Som nämnden vet ägnas jobb, tillväxt och konkurrenskraft samt handel ett stort utrymme vid vårtoppmötena. Så blir det också den här gången. I år fyller den inre marknaden 25 år. Den inre marknaden har tjänat oss väl, men det finns fortfarande mycket kvar att göra. Genom att fortsätta att stärka den inre marknaden och genom att genomföra de redan föreslagna åtgärderna fullt ut kan uppemot 1,3 miljoner fler jobb skapas, framför allt inom tjänstesektorn, och BNP kan öka med ytterligare 0,6 procent.

Det är i ljuset av detta som Europeiska rådet väntas bekräfta vikten av strategin för den inre marknaden, att den skyndsamt slutförs och att medlemsstaterna genomför nödvändiga reformer på hemmaplan.

Som en del av årets europeiska termin förväntas stats- och regeringscheferna ställa sig bakom förslaget till prioriteringar för den ekonomiska politiken i EU och utkastet till rekommendationer om den ekonomiska politiken i euroområdet. Årets förslag till prioriteringar ligger i linje med tidigare års prioriteringar: ökade investeringar för att främja den ekonomiska återhämtningen och att öka långsiktig tillväxt, att genomföra strukturreformer för en inkluderande tillväxt och att föra en ansvarsfull finanspolitik för att främja hållbarhet och konvergens.

Regeringen stöder prioriteringarna och understryker vikten av att medlemsstaterna på nationell nivå vidtar och genomför nödvändiga strukturreformer och tillväxtfrämjande åtgärder.

Stats- och regeringscheferna väntas också följa upp sina slutsatser från december, då ledarna diskuterade EU:s sociala dimension och enades om att säkerställa en lämplig uppföljning av pelaren för sociala rättigheter. Europeiska rådet väntas i slutsatserna notera det paket för social rättvisa som kommissionen presenterade den 13 mars och som bland annat innehöll ett meddelande om uppföljningen av pelaren inom ramen för den europeiska terminen och ett förslag till inrättandet av en europeisk arbetsmarknadsmyndighet.

Regeringen välkomnar en systematisk uppföljning av den europeiska pelaren för sociala rättigheter inom ramen för den europeiska terminen.

Vad gäller slutsatsernas skrivningar om det sociala paketet inklusive kommissionens förslag till en ny europeisk arbetsmarknadsmyndighet vill

jag tydliggöra att förslaget inte ska diskuteras på Europeiska rådets möte utan behandlas och förhandlas i rådet i vanlig ordning. Regeringen håller på och analyserar förslaget och kommer att återkomma till riksdagen inför förhandlingar i rådet i vanlig ordning.

Vid mötet kommer också aktuella handelsfrågor att diskuteras. Diskussionen väntas helt domineras av relationerna med USA och president Trump och hans beslut att införa skyddstullar på stål med 25 procent och på aluminium med 10 procent. Sveriges export av stål till USA uppgår till ca 4 miljarder kronor per år. Det är 8 procent av den totala stålexporten. Det gör vårt land till den näst största avsättningsmarknaden för stål efter Tyskland.

De direkta konsekvenserna av de amerikanska tullarna för svensk del är svåra att överblicka. Eventuellt kan delar av exporten komma att undantas. Regeringen ser med stor oro på utvecklingen och betonar vikten av att EU nu står enat och att situationen inte eskalerar. Regeringen hyser stort förtroende för kommissionen och dess hantering av frågan framgent. En fortsatt dialog med USA är av stor vikt.

Europeiska rådet väntas också anta slutsatser om aktuella förhandlingar om frihandelsavtal.

Anf. 60 KARIN ENSTRÖM (M):

Herr ordförande! Det var en tydlig redogörelse för vad som förväntas i form av förberedelser för Europeiska rådet.

Jag har två eller tre punkter att ta upp. Det gäller uppföljningen av den sociala pelaren. Statsrådet var tydlig när det gäller hur själva beslutsgången ser ut för en eventuell europeisk arbetsmarknadsmyndighet. Jag vill ändå bara påminna och erinra om vårt tidigare ställningstagande. Det vi varnade för inför den sociala pelarens inrättande tycker vi nu att vi kan se konsekvenserna av: Nu kommer både lagstiftningsförslag och nya institutioner. Jag vill erinra om detta och få det fört till protokollet.

Frågan om handel är helt uppenbart en otroligt viktig fråga. Jag lyssnade särskilt på ministern när hon talade om vikten av ett enat EU och av att situationen inte eskalerar. Ingen är betjänt av ett handelskrig, och samtidigt måste vi markera att vi inte accepterar det här. Det är ganska tekniskt, och det finns en mängd åtgärder som kan vidtas. Men det är viktigt att detta i första hand löses genom dialog och på ett sätt som lugnar ned situationen; jag vill bara understryka det.

Vikten av frihandelsavtal känner hela nämnden till.

Anf. 61 ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Tack för en av mig uppskattad redovisning av vad som komma skall! Det var ovanligt bra och utförligt, tycker jag, vilket jag gärna vill ha sagt.

Jag ska ta upp två saker. För det första gäller det en upprepning av det Karin Enström sa om den sociala pelaren. Vi ser nu resultat av de diskussioner som har förts, det Göteborgsmöte som hölls och så vidare. Som jag sa den gång då vi diskuterade frågan kommer detta i tangentens riktning att leda till nya byråkratiska myndigheter och till europeisk lagstiftning på ett område som jag trots allt har uppfattat att vi har varit överens om skulle vara på en nationell nivå i vårt land.

Nu är detta inte en huvudfråga vid det här mötet, och som statsrådet ska diskuteras vid de ordinarie råden. Men jag vill ändå ha detta sagt. Vi har upprepade gånger varnat för utvecklingen på detta område, och nu ser vi den alltså komma.

För det andra gäller det något som jag tycker är synnerligen viktigt. Det är det förmodade stundande handelskriget. Vad blir EU:s nästa steg i den upptrappning som vi nu kan se?

Anf. 62 Statsrådet ANN LINDE (S):

Tack för frågorna! Jag börjar med Karin Enströms och Eskil Erlands-sons kommentarer när det gäller uppföljning av den sociala pelaren. Regeringen har hela tiden varit tydlig med att de sociala frågorna behöver sättas högre upp på EU:s dagordning. Men det ska ske inom ramen för befintlig kompetensfördelning.

Regeringen försvarar den nuvarande ordningen, där medlemsländernas nationella politik för sysselsättning, utbildningspolitik och social politik samordnas men där de huvudsakliga verktygen och ansvaret vilar på nationell nivå.

Det är samtidigt inget konstigt att kommissionen utnyttjar sin initiativrätt och lägger fram förslag inom ramen för de befogenheter som fördraget ger. Regeringen tar ställning till varje enskilt förslag på dess egna meriter och förankrar svenska ståndpunkter i riksdagen inför förhandlingar i rådet.

När det gäller handeln, som ni också båda två tog upp, finns det naturligtvis en risk både för eskalering och för handelskrig. Så är det. Samtidigt måste man svara på det som Trump nu gör genom att förbereda motåtgärder. Annars kommer det att komma ytterligare sektorer. Ni har säkert hört att det är många som har samma uppfattning, det vill säga att vi måste förbereda motåtgärder men kanske inte behöver införa dem.

Det bästa är om man lyckas förhandla så att Trump tar tillbaka det här. Men han vet att det inte är acceptabelt för EU att han, eller administrationen, helt plötsligt enskilt säger att nu tar de ut tullar på det här. Okej, säger EU, det var ju synd, och så gör vi ingenting. Och sedan twittrar han kanske nästa gång om att de tar ut tullar på fordon. Jag sa i mitt inledningsanförande att det är 4 miljarder på stål, men jag vill understryka att det är 21 miljarder på fordon. Skulle han köra tullar på fordon är det mycket värre för Sverige.

I går eller förrgår kom en ny sektor, och vi kan inte bara sitta och inte förbereda någonting, utan det är helt rimligt att göra så här – med förhoppningen att vi inte behöver använda det.

Det andra som EU behöver göra är att ta USA till tvist i WTO, för det här bryter mot WTO:s regler. Det tredje som vi måste förbereda, och där är det lite delikat, för där handlar det om frågan om frihandelsvänner och icke frihandelsvänner, är att nu kommer en hel del av stålet som är ämnat för den amerikanska marknaden att komma till den europeiska marknaden.

Ni som läste Dagens industri i morse läste att det största sydkoreanska stålbolaget har beslutat just det: Nu stoppar vi vår export till USA och omdirigerar den till EU.

Det som händer då är att priserna dumpas och stålpriserna i hela EU blir lägre. Då är det rimligt att man har något slags skyddstullar mot detta. Vi vill dock gärna ha så lite tullar som möjligt, för det är ju inte bra med

tullar över huvud taget, men vi märker att situationen utnyttjas av länder som vill ha så höga tullar som möjligt generellt.

Där är det viktigt att man får en bra diskussion och att vi håller med EU om att detta är en sak som vi kan behöva göra men att man inte ska se det här som ett carte blanche för att införa tullar rätt av. Där tror jag att det kommer att bli en diskussion där vi nog behöver hålla emot, men vi behöver också se till att vår egen stålindustri nu kan, så att säga, överleva om man dumpar priserna.

Svenska stålproducenter har också tagit upp med regeringen att de är mer oroliga för den frågan än för de precisa tullarna.

Anf. 63 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! När det gäller den inre marknaden inom Europa finns det inget politiskt parti i Sveriges riksdag som inte tycker annat än att vi gynnas av att vi kan handla inom Europa utan tullar.

Det skulle vi också kunna göra även utan ett medlemskap i Europeiska unionen, och det är väl lite där jag tycker att man borde landa i den här diskussionen i stället för att hela tiden lyfta fram nya politiska områden som man ska lägga upp på europeisk nivå, till exempel en arbetsmarknadsmyndighet som man nu diskuterar eller den sociala pelaren där man lyfter upp ännu fler politiska områden upp på europeisk nivå. Det är inte bara finanspolitik och arbetsmarknadspolitik utan också sociala frågor som ska upp på europeisk nivå.

Det här, menar jag, har egentligen ingenting att göra med att man ska kunna handla mellan europeiska länder utan skyddstullar, utan det här handlar mer om att bygga upp en struktur för att EMU, unionen för den gemensamma valutan inom Europa, ska överleva. Det krävs en hel del olika politiska ingredienser för att få en valuta inom ett sådant föränderligt europeiskt ekonomiskt system, där olika länder går i olika takt, att fungera så att valutan inte drabbas av den typ av problem som vi såg under finanskrisen under förrföra mandatperioden.

Jag skulle vilja säga att jag inte ställer upp på regeringens redovisade upplägg i de här frågorna. Jag skulle snarare vilja se att man från regeringens sida försöker hålla tillbaka den här utvecklingen och i stället lyfter upp en utveckling där man samarbetar mer mellan länderna utan överstatliga inslag.

Eftersom regeringen inte har den uppfattningen känner jag att jag måste anmäla en avvikande mening i förhållande till regeringens inställning.

Anf. 64 JENS HOLM (V):

Om Trump och hans tullar tror jag att det tyvärr inte räcker med att hota med WTO, utan jag tror att man måste svara med mer.

Vad gäller rådsslutsatserna tas ju handel upp, och det är ett antal avtal som särskilt tas upp: Mexiko, Mercosur, Japan och Singapore. De här avtalen är konstruerade på lite olika sätt. En del blir mer av renodlade frihandelsavtal och andra är också investeringsavtal med investerarskydd. Med investerarskydd kan ju bolag stämma stater för att de tycker att deras vinster eller andra förhållanden har försämrats.

Vi vet från till exempel Kommerskollegiums rapport att just investerarskyddet inte är särskilt viktigt för svenska företag.

Jag undrar om ministern skulle kunna svara på vilka av de här avtalen som nämns som har investerarskydd och vilka som inte har det. Jag undrar också om ministern ämnar lyfta upp frågan om att investerarskydd inte är någon nödvändighet i EU:s handelsavtal utan att det är bättre att lägga den frågan åt sidan.

Anf. 65 ESKIL ERLANDSSON (C):

Herr ordförande! Tack för det svar som jag med flera fick på den viktiga handelsfrågan, statsrådet!

Om jag sammanfattar det som statsrådet sa uppfattar jag det som att EU:s nästa steg är mobilisering för någonting som man fruktar och inte vill ha men att det ändå är den förberedelse som EU gör. Är det rätt uppfattat?

Anf. 66 Statsrådet ANN LINDE (S):

Jag börjar med att notera den avvikande meningen från ledamoten från Sverigedemokraterna.

När det gäller Jens Holms fråga finns det inte investerarskydd i Japan och Mercosur. Det finns i Kanadaavtalet och diskuteras i Singaporeavtalet.

När det gäller investerarskydd tycker jag att det är lämpligt att säga att EU och Kanada har tagit initiativ till ett helt nytt system för investerarskydd som ska vara frikopplat från de enskilda handelsavtalen. Det började vi med förra året, och det har vi diskuterat här tidigare. Man har alltså inte ett sådant här skydd i varje avtal, utan man har en hel fristående domstolsliknande position med domare som inte utses av företag och länder på varje område, utan de utses för en lång period. Detta skulle då ta bort de ISDS som finns från de enskilda avtalen, och det är den linjen som vi har sagt är positiv inom EU.

Jag ämnar inte på det här mötet ta upp frågan om att ta bort ISDS i de avtal som nämns på mötet.

När det gäller Eskil Erlandssons fråga om mobilisering beror det på vad man lägger i ordet mobilisering. Vad det handlar om är att försöka få en enighet i EU om den här linjen. Just på handelsområdet är det EU som har kompetensen, och flera av de här åtgärderna behöver inte ens gå till rådet, utan det avgörs i kommissionen. Det viktiga är att enskilda länder inte trots det skulle gå ut och säga att de vill ha undantag.

En annan sak som kan hända och som inte vore positiv är om Trump säger till *ett* land i EU: Ni får, för vi tycker att ni är så bra.

Då är det bra om vi har samarbetat, eller om man vill kalla det mobiliserat, så att vi står eniga och det landet då inte säger: Vad bra, då tar vi det och spräcker EU:s handelslinje.

Hittills har vi sett att det finns en enighet. Storbritanniens handelsminister gick ju ut och sa att de vill ha ett enskilt undantag. Men det dröjde två dagar, och sedan ändrade han uppfattning. Det var en bra sak att han ändrade uppfattning i den här frågan.

Anf. 67 JENS HOLM (V):

Nu är det här en diskussionspunkt, men vi har en avvikande mening då vi tycker att Sverige i den här diskussionen borde ta upp att investerarskyddet borde plockas ut från alla handelsavtal.

Anf. 68 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns majoritet för regeringens här redovisade inriktning.

Jag har noterat två oliklydande avvikande meningar från Sverigedemokraterna om synen på Europas utveckling och vad gäller samarbetet med Turkiet.

Jag uppfattar också två avvikande meningar från Vänsterpartiet vad gäller samarbetet med Turkiet om flyktingfrågan och om synen på investerarskyddet i handelsavtal.

Ni har ju själva formulerat detta, så i protokollet blir det enligt hur ni själva har benämnt det och inte som jag säger det.

Då går vi vidare. Eftersom vi hade två ministrar i rummet först har vi hoppat över återrapporten som finns på vår gemensamma dagordning från rådet den 27 februari. Den har varit skriftligt utsänd. Finns det något som statsrådet önskar tillägga eller som nämndens ledamöter önskar fråga om?

Det verkar inte så. Då tackar vi för den informationen.

Vi går in på dagordningspunkt 4, Uppföljning av Europeiska rådet. Det är en lägesrapport.

Anf. 69 Statsrådet ANN LINDE (S):

Herr ordförande! Enligt den ordning som nu föreligger i allmänna rådet kommer en uppföljning att ske av tidigare möten i Europeiska rådet. Som regeringen tidigare har pekat på anser vi att arbetet med en stärkt uppföljning av slutsatser skapar förutsättningar för ett bättre och snabbare genomförande av gjorda överenskommelser.

Anf. 70 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Den europeiska planeringsterminen.

Anf. 71 Statsrådet ANN LINDE (S):

Herr ordförande! Vid GAC kommer ordförandeskapet att presentera sin sammanfattande rapport om den europeiska terminen 2018. Rapporten innehåller en beskrivning av rådets behandling av de olika delarna av årets europeiska termin.

Årets cykel för ekonomisk-politisk samordning inom EU inleddes i november genom att kommissionen presenterade den årliga tillväxtöversikten. Den har sedan behandlats i flera olika rådskommissioner, bland annat Ekofin och Epsco, och slutsatser har också antagits.

Regeringen har samrått med nämnden inför var och en av dessa rådsbehandlings. Regeringen har inte för avsikt att vid rådsmötet kommentera innehållet i ordförandeskapets rapport.

Avslutningsvis ska GAC formellt vidarebefordra rekommendationer om den ekonomiska politiken i euroområdet till stats- och regeringscheferna som väntas ge sitt politiska stöd. Ingen diskussion förväntas vid allmänna rådet.

Anf. 72 JOHNNY SKALIN (SD):

Vi anmäler avvikande mening gentemot den europeiska planeringsterminen, för vi tycker inte att den behövs.

Anf. 73 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns majoritet för regeringens här redovisade inriktning och en avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Då är vi på dagordningspunkt 6, Övriga frågor. Önskar statsrådet tillägga något?

Anf. 74 Statsrådet ANN LINDE (S):

Herr ordförande! Ja, tack! Kommissionen vill vid allmänna rådets möte under Övriga frågor ge en lägesrapport om utvecklingen för rättsstatens principer i Polen och kommissionens motiverade förslag om att aktivera artikel 7.1 i EU-fördraget.

Sedan vi möttes den 23 februari har dialogen mellan den polska regeringen och kommissionen fortlöpt. Den polska regeringen har meddelat att man avser att inkomma med ett formellt svar på kommissionens rekommendation och motiverade förslag. Svaret ska inkomma innan tidsfristen löper ut, vilket är samma dag som mötet, alltså den 20 mars.

Regeringen välkomnar att dialogen mellan kommissionen och den polska regeringen har intensifierats. Vi fortsätter att uppmana Polen att snarast beakta kommissionens rekommendationer.

Kommissionen har meddelat att man är beredd att ompröva sitt motiverade förslag om de polska myndigheterna skulle hörsamma kommissionens rekommendationer. En omprövning ska i så fall ske i nära samråd med Europaparlamentet och rådet.

Regeringen anser att det är viktigt att kommissionen håller medlemsländerna uppdaterade i denna viktiga fråga.

Om medlemsstaterna får tillfälle att uttala sig vid rådsmötet är min avsikt, liksom sist, att ta ordet i linje med den position som jag förankrade i EU-nämnden inför det förra rådsmötet.

EU:s värden utgör grunden för ett fungerande samarbete inom unionen och för det ömsesidiga förtroendet för varandras rättssystem och är avgörande för unionens möjligheter att utvecklas ekonomiskt och socialt. Medlemsstaternas efterlevnad av de grundläggande värdena är också en förutsättning för att EU ska kunna agera med trovärdighet när det gäller mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i andra delar av världen.

Regeringen anser att utvecklingen i Polen är mycket oroande även fortsättningsvis. Regeringen stöder kommissionens hantering av utvecklingen i Polen och har förtroende för kommissionens bedömning.

Vi menar att det måste leda till konsekvenser när en medlemsstat brister i respekt för rättsstatens principer. Inför förhandlingarna om nästa långtidsbudget driver regeringen därför bland annat frågan om konditionalitet. Regeringen tittar också, tillsammans med andra medlemsstater, på hur rådets dialog om rättsstatens principer kan stärkas.

Anf. 75 ORDFÖRANDEN:

Tack för informationen!

§ 4 Allmänna frågor (art. 50)

Statsrådet Ann Linde

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för allmänna
frågor art. 50 den 27 februari 2018

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
allmänna frågor art. 50 den 20 mars 2018

Anf. 76 ORDFÖRANDE:

Vi går till punkt 3, Förberedelser inför Europeiska rådet (artikel 50).

Anf. 77 Statsrådet ANN LINDE (S):

Herr ordförande! Allmänna rådet ska också förbereda Europeiska rådets behandling av brexitförhandlingarna, på basis av chefsförhandlaren Michel Barniers redogörelse. Vi kommer även att titta på utkastet till riktlinjer för den kommande förhandlingen om ramarna för den framtida förbindelsen mellan EU och Storbritannien.

Helheten av det som hittills ingår i förhandlingarna med Storbritannien finns nu samlat i det utkast till utträdesavtal som kommissionen har tagit fram. Texten har under ett par intensiva arbetsveckor bearbetats internt i EU-rådets brexitarbetsgrupp. Utkastet överlämnades formellt till Storbritannien i går, men innehållet är förstås väl känt för britterna och har förhandlats med dem parallellt. Här ingår allt från regler om medborgarnas rättigheter, den ekonomiska uppgörelsen och Irlandsfrågan till det som ryms under så kallade övriga separationsfrågor och det planerade övergångsarrangemanget.

Arbetet går alltså bra internt, och EU-sidan är överens om hur vi skulle vilja ha texten. Men också förhandlingarna med Storbritannien går framåt. Det gäller inte minst övergångsperioden. Det ser ut att finnas goda möjligheter att nå en principöverenskommelse i den delen i tid till Europeiska rådet. Det skulle i så fall innebära att EU och Storbritannien kan sända tydliga signaler till alla berörda om att vi slipper en stor förändring redan den 29 mars nästa år.

Vårt svenska näringsliv tycker att det vore väldigt bra. Att regeringen tycker att det är angeläget har vi varit tydliga med hela tiden, och vi har fått stöd för det här. Låt oss hoppas att det går i lås!

Framför oss ligger förhandlingen om ramar och villkor för den framtida förbindelsen med Storbritannien. Överlämningarna om detta ska inledas mellan parterna när Europeiska rådet har antagit sina riktlinjer för EU:s deltagande.

Uppspelet har handlat om att den brittiska regeringen skulle tydliggöra sin position. Det har skett, framför allt genom ett par tal som premiärminister May har hållit. Hon talade i München den 17 februari om ett nära samarbete när det gäller inre och yttre säkerhet. Hon talade också i London den 2 mars och klargjorde sina tankar när det gäller det ekonomiska samarbetet.

Särskilt det senare talet tilldrog sig stor uppmärksamhet och bekräftade att britterna avser att lämna den inre marknaden och tullunionen. Man söker en alldeles egen relation, ett samarbete mellan två självständiga rättsliga system med inriktning på att nå en så friktionsfri handel som möjligt.

EU:s svar på den brittiska positionsbestämningen är att eftersom britten vill lämna den inre marknaden och tullunionen är det ett frihandelsavtal som erbjuds. Denna slutsats avspeglas i utkastet till Europeiska rådets riktlinjer. Nämnden har fått ta del av dokumentet, som är det mer formella svaret på Storbritanniens inspel.

Det är inte överraskande. Det har också mottagits utan några större åthävor i Storbritannien.

Jag hoppas att den framtidsinriktade diskussionen kan komma igång så snart som möjligt. Jag tror att det viktigaste nu är att få igång en konkret förhandling om konkreta problem och bud och motbud, som kan föra oss fram till en uppgörelse som är anpassad till den mycket speciella partner som Storbritannien blir. Samtidigt måste den respektera de principer som vi har inom EU.

Till sist vill jag uppmärksamma nämndens ledamöter på att utkastet till riktlinjer anger en öppenhet för att ge Storbritannien ett nytt bud om Storbritannien skulle revidera sin position. Det är positivt. >>> **Hemligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Jag räknar med att den här texten kommer att passera allmänna rådet utan ändringar.

Anf. 78 KARIN ENSTRÖM (M):

Herr ordförande! Tack, statsrådet, för en bra beskrivning!

Det känns som att i alla fall EU-27 har kommit en bra bit på vägen. Nu gäller det snarare att också UK samlar sig. Även om de har varit tydliga på ett sätt med vad de vill ha måste de här två ståndpunkterna komma ihop. Det är ändå positivt, och vi stöder detta.

Jag vill dock understryka vikten av det som också stod i papperen om förslag till svensk ståndpunkt. Det gäller att ramverket eller riktlinjerna, vad man nu ska kalla det, inte blir begränsande utan att det kan öppna för lite olika alternativ. Det borde ligga i hela EU:s intresse och ligger inte minst i Sveriges intresse, utifrån det vi har diskuterat tidigare, att få en så bra relation som möjligt också i framtiden, när UK har lämnat EU.

Anf. 79 ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Jag har två funderingar. Den ena rör det brittiska underhuset. Om jag har förstått det rätt har man tagit sig möjligheten att ha sista ordet när det gäller de avtal som måste till. Vad är regeringens spaning om läget i underhuset? Jag följer medierna och tycker att verkar lite oroväckande. Det kan bli turbulent när det ska godkännas i det brittiska underhuset.

Den andra funderingen rör det som på engelska brukar kallas för cherry picking – att plocka russin ur kakan. Har britten förstått nu att det inte går att plocka några russin ur kakan? Hur är läget på det området?

Anf. 80 Statsrådet ANN LINDE (S):

Karin Enström! Jag håller med till hundra procent. Det är en av de viktigaste frågorna. Vi måste kunna vara öppna för olika alternativ. Det finns de som vill ha ett mycket snävt frihandelsavtal. Det tjänar Sveriges intressen bäst att ha ett så brett avtal som möjligt. Och det tycker jag att vi ska jobba för. Jag håller alltså med till hundra procent.

Eskil Erlandsson frågade om vår spaning på det brittiska underhuset. Svaret är att det är precis på det sättet. Det är väldigt rörigt. Det finns olika delar i samma parti, både i Labour och i Tory, som har olika positioner. Det finns de som vill få möjligheten att helt säga nej. Men det kommer inte att leda till en omförhandling. Om det brittiska parlamentet säger nej, och Storbritannien då säger nej till det avtal som förhandlats fram, kommer det inte att leda till en omförhandling. I så fall blir det så att säga en krasch, och man går direkt över till WTO-reglerna.

Vi har klargjort för Storbritannien att det inte går att komma fram till ett gemensamt avtal men få en chans till ifall underhuset säger nej. De får inte en chans till. Om vi är överens med den brittiska regeringen om ett avtal mellan EU och UK är det vad som gäller. Om underhuset sedan säger nej blir det krasch.

När det gäller att plocka russin ur kakan finns det en sak som det är viktigt att veta. Storbritannien förstår att de inte får göra det. Men samtidigt kan man inte kalla allting för russin i kakan. Om EU är överens med Storbritannien om att samarbeta om till exempel polisfrågor, säkerhetsfrågor och sådant som normalt inte ingår i frihandelsavtal är det något som är intressant för båda parter. Och då kan man ha med det i avtalet.

Det vi vill ha sagt med att inte plocka russin ur kakan är att man inte ska slippa det som kostar en massa pengar och som man inte vill ha – jordbrukspolitiken och sammanhållningspolitiken – men behålla och betala bara för det som man tror är nyttigt för en själv – forskningssamarbetet och något annat. Det är nämligen det som är farligt. Och det tror jag har gått fram.

Jag tillåter mig att berätta en kort anekdot. En Aftonbladetjournalist berättade för mig i går att när Sverige förhandlade 1988 sa Ingvar Carlsson hela tiden: "We cannot take the plum from the cake." Han sa det så många gånger att när Sverige till slut hade ett avtal med EU köpte alla journalisterna en stor plommonkaka till honom.

Vi får väl se om vi ska ge briter en cherry pie när det är klart.

Anf. 81 ORDFÖRANDE:

Tack för informationen! Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

På den punkten besvarades kanske också eventuella frågor när det gäller återrapporten från mötet i rådet den 27 februari. Jag ger ändå nämndens ledamöter möjlighet att ställa frågor om rapporten. Eller önskar statsrådet tillägga något utöver det redan sagda? Så var inte fallet. Då tackar vi även för den informationen.

Vi tackar också statsrådet Linde med medarbetare för medverkan vid dagens EU-nämndssammanträde och önskar en trevlig helg.

§ 5 Jordbruk och fiske
Statsrådet Sven-Erik Bucht
Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 19 februari 2018
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 19 mars 2018

Anf. 82 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar landsbygdsminister Sven-Erik Bucht välkommen! Lite utanför protokollet har han visat att han kan fler språk än ett.

Först har vi återrapporten från mötet i rådet den 19 februari; den har sänts ut. Finns det något som landsbygdsministern önskar tillägga?

Anf. 83 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Jag är beredd att svara på frågor, om det finns några.

Anf. 84 ORDFÖRANDEN:

Den skriftliga rapporten verkar vara tillräcklig.

Då går vi vidare på rådsdagordningen punkt 3, Förordningen om en flerårig plan för bottenlevande arter i västra Medelhavsområdet.

Anf. 85 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Herr ordförande! Kommissionen kommer vid rådsmötet att presentera ett förslag till en flerårig plan för bestånd av bottenlevande arter i västra Medelhavet. Rådet kommer att ha ett första meningsutbyte.

Fleråriga planer är viktiga verktyg för att genomföra den gemensamma fiskeripolitiken och särskilt för att uppnå målet om maximal hållbar avkastning. Det förslag som ska presenteras bygger på samma ansats som den plan som har införts för Östersjön och den plan som väntas införas för Nordsjön. Det innebär att planen omfattar de huvudsakliga bottenlevande bestånd som fiskas i området enligt en flerartsansats. Syftet med detta är att beakta samspelet mellan olika arter i ett fiske, i stället för att ha en separat förvaltningsplan för varje art.

Fisket i västra Medelhavet är komplext och sker med ett flertal olika redskap. Många arter fiskas tillsammans. Därför föreslås, på samma sätt som i tidigare förvaltningsplaner, målnivåer i form av intervall för hur mycket som kan fiskas. De föreslagna målnivåerna ska grunda sig på vetenskaplig rådgivning. Förslaget innebär även att särskilda åtgärder ska vidtas om bestånden befinner sig under de föreslagna nivåerna.

För att målen ska kunna nås kommer ett nytt system med begränsning av antalet tillåtna fiskedagar att införas för berörda medlemsstater. Detta är första gången som en övergripande plan införs för Medelhavet.

Regeringen välkomnar generellt ansatsen i kommissionens förslag och anser att långsiktiga förvaltningsplaner är viktiga verktyg för att uppnå målen i den gemensamma fiskeripolitiken.

Anf. 86 ORDFÖRANDEN:

Tack för informationen! Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4 om ett meddelande från kommissionen om framtiden för livsmedel och jordbruk.

Anf. 87 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Herr ordförande! På rådsmötet är avsikten att anta rådsslutsatser utifrån kommissionens meddelande från november 2017 om framtiden för livsmedel och jordbruk. Rådsslutsatserna blir rådets inspel inför kommissionens slutförande av arbetet med att lägga fram lagförslag.

I den Fakta-PM som gick till riksdagen den 2 januari beskrivs meddelandets innehåll och regeringens preliminära ståndpunkt. Vi har även haft överläggningar med miljö- och jordbruksutskottet inför tidigare rådsmöten.

Regeringen var inledningsvis skeptisk till mervärdet av rådsslutsatser eftersom vi såg en risk att det kunde föregripa förhandlingarna om EU:s fleråriga budgetram. Regeringen vill samtidigt att Sverige är en konstruktiv förhandlingspart i rådsarbetet och har tillsammans med likasinnade länder arbetat för balanserade budgetskrivningar som ligger i linje med marknadsorienteringer.

Regeringen anser att övriga delar i rådsslutsatserna i huvudsak går i riktning mot en modernare, enklare och effektivare politik. Detta är viktiga svenska prioriteringar i arbetet med att förändra jordbrukspolitiken. Om rådsslutsatserna speglar dessa prioriteringar och de balanserade budgettexterna kvarstår anser regeringen att slutsatserna kan stödjas.

Anf. 88 JOHAN HULTBERG (M):

Herr ordförande! Tack, ministern, för föredragningen! Vi har haft överläggningar om regeringens övergripande ståndpunkt när det gäller jordbrukspolitiken och reformeringen av CAP, och den är vi överens om. Jag har alltså inte så mycket att anmärka på i den svenska positionen, men det är naturligtvis utfallet av förhandlingarna som avgör hur rådsslutsatserna kommer att se ut.

Ministern sa i sin föredragning att man tyckte att texterna om budgeten var ganska balanserade. Jag kanske läser mer kritiskt, men jag tycker att till exempel punkt 11 i rådsslutsatserna öppnar för lite väl positiva skrivningar om vikten av att upprätthålla en hög nivå för budgeten i MFF-diskussionerna. Det är i alla fall så jag läser texten; jag förstår att man kan göra olika tolkningar.

Därför vill jag verkligen understryka att Sverige argumenterar för en restriktiv hållning. Vi ska försöka hålla nere den totala jordbruksbudgeten och i stället fokusera på att få ut större värden av de pengar vi satsar. I det arbetet är vi överens om att fokus måste ligga på att förenkla och i möjligaste mån flytta medel från första till andra pelaren och så vidare.

Jag tror inte att det finns så mycket som vi inte är överens om, men just budgetfrågan tycker jag att det är synnerligen viktigt att Sverige driver på ett konstruktivt och bra sätt. Därför är det naturligtvis bra att ministern också kan engelska – det gör ju förhandlingarna så mycket enklare.

Anf. 89 JENS HOLM (V):

Jag undrar om Sverige kommer att lyfta upp frågan om direktstöden, som är mer skadliga jämfört med andra stöd som går mer till landsbygdsutveckling och miljöersättningar. Jag undrar också om Sverige kommer att stödja förslaget, som jag inte ser att man tar upp i slutsatserna, att det ska finnas ett tak för direktstöden så att man inte kan betala ut hur mycket som helst. Jag vet att det i dag finns en stor ojämlikhet i hur stöden betalas ut: 80 procent av pengarna går till bara 20 procent av mottagarna.

Jag tycker också att det är extremt viktigt att Sverige prioriterar att det ska vara resultatbaserade stöd. Man ska inte få stöd för produktion, utan det ska vara stöd för miljöersättningar för kollektiva nyttigheter.

Anf. 90 ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Landsbygdsministrar brukar vara väl förberedda inför dessa övningar, så det går säkert bra med ytterligare en frågeställare.

Jag har tre små frågeställningar. Den första rör Tyskland och den tyska inställningen till EU-samarbetet, som ju har kungjorts i samband med att man har fått en ny regering. Om jag har förstått medieuppgifterna rätt har det tydliggjorts att man ska ha en lite mer positiv inställning till det europeiska samarbetet. Hur påverkar detta diskussionerna om CAP med tanke på att vi tidigare har varit relativt överens med tyskarna? Enligt min uppfattning tycks de så att säga ha bytt sida.

Den andra frågeställningen rör detta att medlemsstaterna ska få större inflytande och makt och kanske till och med få möjlighet att delfinansiera olika typer av stöd. Hur går diskussionerna runt detta? Enligt min uppfattning kan det leda till ojämlikhet vad gäller konkurrenssituationen.

Den tredje frågan, slutligen, är kanske inte så lätt att besvara, men jag ställer den ändå. Hur ser det rent allmänt ut – kan man förvänta sig att vi får ett beslut i rätt tid så att det inte blir som vid den förra uppgörelsen? Då blir det i praktiken bönderna som får lida därför att administrativa system gör att utbetalningar och liknande inte kan ske i den tid som alla förväntar sig.

Anf. 91 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Herr ordförande! Jag håller med Hultberg. Det är viktigt att vi håller i detta på det sätt som du beskriver. Frågan om punkt 11 är ännu utestående; den är inte klar på något sätt. Vi driver vår linje, och jag delar din uppfattning när det gäller hållningen. Vi håller i alla fall hårt i frågan, men om vi sedan lyckas är en annan sak.

När det gäller direktstöden är vi väldigt ensamma. Jag har till och med försökt använda mina finska språkkunskaper för att övertyga finska ministrar, men jag har inte lyckats. Det blir alltså både finska och engelska vid dessa tillfällen. Det är väldigt få som kan finska. Jag noterar att ledamoten från Uppsala i alla fall kan.

Vi vill inte ha något tak. Det är en svensk position, och det är många fler som haft den uppfattningen.

När det gäller Tyskland har de, precis som Eskil Erlandsson säger, förändrat sitt synsätt när det gäller budgeten och helheten. När det gäller sakfrågorna på jordbruksområdet har de nu bytt minister. Christian Schmidt, som kommer från CSU, slutar, och nu kommer

jordbruksministern från CDU. Jag vet inte om det skett förändringar i sak – det får vi se när den nya ministern är på plats.

Det finns alltid en risk med nationella beslut. Vi bejakar att vi får mer av detta, men vi har också tagit upp riskerna för att man snedvrider konkurrensen. Flera andra länder har också tagit upp detta. Det är jätteviktigt att vi håller i den frågan och inte släpper iväg den. Ta bara statsstödsreglerna. Om de släpps iväg kan det snedvrída konkurrensen enormt mycket.

När det gäller beslut i rätt tid hoppas jag verkligen att man får den nya jordbrukspolitiken på plats i tid så att vi inte hamnar i samma utbetalningsdilemma som alla länder har varit i under denna programperiod, inte minst Sverige.

Anf. 92 ORDFÖRANDE:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning och för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till Övriga frågor. Finns det något som landsbygdsministern önskar tillägga?

Anf. 93 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Jag är beredd att svara om det är något ni undrar.

Anf. 94 ORDFÖRANDE:

Det finns inga frågor. Då tackar vi landsbygdsministern och dennes medarbetare för medverkan i dagens sammanträde och önskar er en trevlig helg!

Innehållsförteckning

§ 1 Utrikes frågor

.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 4 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	1
Anf. 5 KARIN ENSTRÖM (M).....	2
Anf. 6 KERSTIN LUNDGREN (C).....	3
Anf. 7 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	3
Anf. 8 KERSTIN LUNDGREN (C).....	4
Anf. 9 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 10 KARIN ENSTRÖM (M).....	4
Anf. 11 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 12 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	5
Anf. 13 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 14 KERSTIN LUNDGREN (C).....	5
Anf. 15 FREDRIK MALM (L)	5
Anf. 16 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 17 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	6
Anf. 18 KERSTIN LUNDGREN (C).....	7
Anf. 19 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	7
Anf. 20 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 21 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	7
Anf. 22 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 23 KARIN ENSTRÖM (M).....	8
Anf. 24 JENS HOLM (V)	9
Anf. 25 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	9
Anf. 26 ROBERT HALEF (KD).....	9
Anf. 27 ORDFÖRANDEN.....	10
Anf. 28 MARTIN KINNUNEN (SD)	10
Anf. 29 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	10
Anf. 30 KERSTIN LUNDGREN (C).....	11
Anf. 31 FREDRIK MALM (L)	12
Anf. 32 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 33 MARTIN KINNUNEN (SD)	13
Anf. 34 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	13
Anf. 35 JENS HOLM (V)	14
Anf. 36 ROBERT HALEF (KD).....	14
Anf. 37 FREDRIK MALM (L)	14
Anf. 38 KERSTIN LUNDGREN (C).....	14
Anf. 39 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	15
Anf. 40 ORDFÖRANDEN.....	15
Anf. 41 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	15
Anf. 42 KERSTIN LUNDGREN (C).....	16
Anf. 43 FREDRIK MALM (L)	16
Anf. 44 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	17
Anf. 45 KERSTIN LUNDGREN (C).....	17
Anf. 46 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	17
Anf. 47 FREDRIK MALM (L)	17

Anf. 48	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	17
Anf. 49	ORDFÖRANDEN	17
§ 2 Allmänna frågor		18
.....		18
Anf. 50	ORDFÖRANDEN	18
Anf. 51	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	18
Anf. 52	ORDFÖRANDEN	18
Anf. 53	KERSTIN LUNDGREN (C)	19
Anf. 54	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	19
Anf. 55	MARTIN KINNUNEN (SD)	19
Anf. 56	JENS HOLM (V)	19
Anf. 57	ORDFÖRANDEN	20
§ 3 Allmänna frågor		21
.....		21
Anf. 58	ORDFÖRANDEN	21
Anf. 59	Statsrådet ANN LINDE (S)	21
Anf. 60	KARIN ENSTRÖM (M)	22
Anf. 61	ESKIL ERLANDSSON (C)	22
Anf. 62	Statsrådet ANN LINDE (S)	23
Anf. 63	JOHNNY SKALIN (SD)	24
Anf. 64	JENS HOLM (V)	24
Anf. 65	ESKIL ERLANDSSON (C)	25
Anf. 66	Statsrådet ANN LINDE (S)	25
Anf. 67	JENS HOLM (V)	25
Anf. 68	ORDFÖRANDEN	26
Anf. 69	Statsrådet ANN LINDE (S)	26
Anf. 70	ORDFÖRANDEN	26
Anf. 71	Statsrådet ANN LINDE (S)	26
Anf. 72	JOHNNY SKALIN (SD)	27
Anf. 73	ORDFÖRANDEN	27
Anf. 74	Statsrådet ANN LINDE (S)	27
Anf. 75	ORDFÖRANDEN	27
§ 4 Allmänna frågor (art. 50)		28
.....		28
Anf. 76	ORDFÖRANDEN	28
Anf. 77	Statsrådet ANN LINDE (S)	28
Anf. 78	KARIN ENSTRÖM (M)	29
Anf. 79	ESKIL ERLANDSSON (C)	29
Anf. 80	Statsrådet ANN LINDE (S)	29
Anf. 81	ORDFÖRANDEN	30
§ 5 Jordbruk och fiske		31
.....		31
Anf. 82	ORDFÖRANDEN	31
Anf. 83	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	31
Anf. 84	ORDFÖRANDEN	31
Anf. 85	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	31
Anf. 86	ORDFÖRANDEN	32
Anf. 87	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	32
Anf. 88	JOHAN HULTBERG (M)	32
Anf. 89	JENS HOLM (V)	33

Anf. 90	ESKIL ERLANDSSON (C)	33
Anf. 91	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	33
Anf. 92	ORDFÖRANDEN	34
Anf. 93	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	34
Anf. 94	ORDFÖRANDEN	34